



Oslo kommunale foreldreutvalg

Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Oslo, 02.12.2021

Høringsuttalelse fra Oslo Kommunale Foreldreutvalg om ny opplæringslov

Vi viser til Kunnskapsdepartementets høringsbrev av 26. august 2021 om forslag til en ny opplæringslov. Oslo Kommunale Foreldreutvalg (Oslo KFU) fremlegger her vår høringsuttalelse, hovedsakelig utarbeidet av Oslo KFUs medlem Erlend des Bouvrie, med innspill fra styrets medlemmer.

Oslo KFU ble etablert i 1998. Vi er ett av landets største kommunale foreldreutvalg som omfatter nesten 140 grunnskoler med rundt 65000 elever. Oslo KFU er selveiende og styres i henhold til egne vedtekter og årsmøtet som er Oslo KFUs øverste myndighet. Siden Oslo KFU ble opprettet, har hundretalls frivillige utvist et omfattende engasjement for alle elevene i Osloskolen.

Oslo KFU støtter i hovedsak forslaget til ny opplæringslov og finner flere av bestemmelsene bedre enn dagens opplæringslov. Oslo KFU har også flere presiseringer og kritiske merknader til forslaget. Høringsvaret fra Oslo KFU følger lovutkastets kapitler.

Kommentarer til de enkelte forslagene

§ 1-2 Formålet med opplæringa

Oslo KFU støtter videreføring i formålsparagrafen av at opplæringen skal være forankret 'i samarbeid og forståing med heimen'. Skole-hjem-samarbeidet har vært et grunnleggende prinsipp i den norske grunnskolen i mer enn 50 år. Oslo KFU mener at et godt samarbeid mellom skolen og foreldrene om opplæringen til den enkelte eleven er verdifullt og nødvendig for å skape et godt grunnlag for læring og danning. Foreldrenes perspektiv bør derfor være tungtveiende i Departementets vurderinger om ny opplæringslov.

§ 10-1 Det beste for eleven

Oslo KFU støtter bestemmelsen at det skal tas hensyn til 'kva som er best for kvar elev'. Dette er i samsvar med gjeldende rett, og det er viktig at hensynet til eleven skal være overordnet

andre hensyn. Det er viktig at skolen etterlever denne bestemmelsen på en slik måte at hver enkelt elev opplever at deres grunnleggende rettigheter og hensyn blir ivaretatt.

§ 10-3 Samarbeid med foreldra, første ledd

Oslo KFU støtter en videreføring bestemmelsen at skolen *skal* 'samarbeide med foreldra om opplæringa til eleven'. Skolen har dermed et lovpålagt ansvar for å legge til rette for et godt samarbeid med foreldrene. Her er det viktig at skolen møter alle foreldre med respekt og anerkjennelse av hva foreldrene kan bidra med. Plikten til samarbeid medfører at skolen må sørge for at foreldrenes rett til medvirkning - i alle spørsmål og saker som angår deres barn, blir ivaretatt. Skolens plikt til å samarbeide med foreldrene må ses i sammenheng med plikten til å gi tilpasset informasjon til foreldrene. Informasjonsplikten skal sikre at foreldrene får den informasjonen de har bruk for, blant annet om opplæringen, skolemiljøet og skolereglene. Hvordan samarbeidet organiseres ved hver enkelt skole, er skolens ansvar, ikke foreldrenes. En forutsetning for at samarbeidet skal fungere, er at foreldrene deltar aktivt i samarbeidet. Oslo KFU vil fremheve viktigheten av at dette samarbeidet organiseres på en slik måte at samtlige foreldre kan delta og bidra, uavhengig av foreldrenes bakgrunn, språkkunnskaper og forutsetninger. Oslo KFU har erfart tilfeller hvor samarbeidet skole-hjem har vært utfordrende, og her er det viktig at skolen er seg sitt ansvar bevisst og sørger for en god løsning.

§ 10-3 Samarbeid med foreldra, annet ledd

Oslo KFU støtter hjemmelen for at Kunnskapsdepartementet *kan* gi forskrift om samarbeidet mellom skolen og foreldrene. I Oslo KFUs erfaring har skolens konkrete ansvar for å sørge for et godt skole-hjemsamarbeid, både i form og innhold, vært vagt og uforpliktende. Det er åpenbart et behov for å regulere dette samarbeidet i forskrift for dermed å skape klare rammer og gi utfyllende regler for samarbeidet. En forskrift vil sikre at reglene er like, uavhengig av hvilken skole elevene går på. Nasjonale forskriftsregler vil også kunne bidra til å skape mer forutsigbarhet i samarbeidet skole-hjem. Oslo KFU mener det er behov for å regulere skolens informasjonsplikt overfor foreldrene. Skolens ansvar for å gi tilpasset informasjon i klart språk om hva samarbeidet innebærer, og hva skolen forventer av foreldrene, slik at foreldrene forstår hvordan de kan samarbeide og bidra til det beste for elevene.

Oslo KFU bidrar gjerne med innspill til arbeidet med å gi en nasjonal forskrift. I den sammenheng vil vi også fremheve behovet for veiledningsmateriell om godt samarbeid med foreldre, og støtter dermed departementets vurdering om dette. Oslo KFU har utarbeidet eget veiledningsmateriell for skole-hjem-samarbeid og holder årlig grunnkurs for FAU-ledere. Oslo KFU bidrar gjerne med innspill til utvikling av veiledningsmateriell.

§ 10-4 Skoledemokratiet

Oslo KFU støtter videreføring av bestemmelsen om at kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at foreldrene skal være med på å 'planlegge, gjennomføre og vurdere verksemda til skolen, mellom anna arbeidet med skolemiljøet og kvalitetsutvikling i opplæringa og fastsetjinga av skolereglar'. I praksis vil det være skolene som sørger for at denne bestemmelsen

blir etterlevet overfor foreldrene og vil innebære en videreføring av dagens lovfestede organer som Foreldrerådets Arbeidsutvalg (FAU), Samarbeidsutvalg (SU), og Skolemiljøutvalg (SMU). Disse organene har som funksjon at foreldre får være med på å planlegge, gjennomføre og vurdere skolevirksomheten og at foreldrene kan delta i styringen av skolen. Oslo KFU mener at skolen bør på en hensiktsmessig måte oppmuntre og legge til rette for at foreldre aktivt deltar i styringen av læresteder. Oslo KFU er svært tilfreds med at den nye opplæringsloven viderefører denne bestemmelsen.

§ 10-4 Organiseringa av skoledemokratiet

Oslo KFU støtter en videreføring av bestemmelsen om at 'grunnskolar skal ha eit samarbeidsutval, eit skolemiljøutval og eit foreldreråd. Vidaregåande skolar skal ha eit skoleutval og eit skolemiljøutval.' Disse råd og utvalg ivaretar foreldrenes rett til medvirkning i skolen, og de er viktige for skoledemokratiet som utgjør det kollektive samarbeidet mellom skolen, foreldrene og eleven. Oslo KFU støtter at loven bør gi teknologinøytrale og fleksible løsninger for hvordan skoledemokratiet skal organiseres i skolen.

§ 10-6 Elevane si plikt til å delta

Oslo KFU støtter ikke den foreslåtte bestemmelsen om at skolen 'kan påleggje elevane å gjere oppgåver utanom skoletida (lekser). At det må takast omsyn til at elevar har rett til kvile og fritid.' Oslo KFU mener at bestemmelsen er for inngripende i foreldrenes rettssfære og det har det historisk ikke vært hjemmel for i skoleretten siden skolelovene av 1836.

Med vennlig hilsen

Live Skarvang
Styreleder, Oslo kommunale foreldreutvalg

Erlend des Bouvrie
Styremedlem, Oslo kommunale foreldreutvalg